

СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

STATE OF INVESTIGATION OF THE PROBLEMS OF THE ACTIVITY OF PRE-JUDICIAL INVESTIGATION BODIES OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE IN CASES OF ADMINISTRATIVE OFFENSES

Буряченко О.А., ад'юнкт кафедри публічного управління та адміністрування
Національна академія внутрішніх справ

У статті здійснено аналіз стану дослідження проблем діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України в справах про адміністративні правопорушення, шляхом узагальнення і систематизації результатів наукових публікацій, дисертаційних та монографічних робіт України.

Висвітлено, що у сьогоденні юридичної науки відсутні інтегровані дослідження адміністративно-правового статусу органів досудового розслідування Національної поліції України, зокрема, детального вивчення потребують система органів досудового розслідування України, місце та особливості у ній слідчих підрозділів, підрозділів дізнання Національної поліції України, правові засади їх діяльності, сутність, структура, адміністративно-правові методи та форми їх діяльності.

Однак, зазначено, що окремі, дотичні до досліджуваної теми дослідження здійснювались, а тому весь масив наукових напрацювань нами пропонується розподілити на декілька груп: адміністративно-правового статусу та його складових елементів; адміністративно-правових засад діяльності; проблеми в справах про адміністративні правопорушення, застосування юридичної кваліфікації органів Національної поліції України загалом та, в окремих дослідженнях, органів досудового розслідування, слідчого, дізнавача, зокрема.

Акцентується увага на недостатності наукових розробок з цієї проблематики, недосконалість правового регулювання діяльності органів досудового розслідування. Й на підставі чого зроблено висновок, що наразі у вітчизняній науці немає комплексних ґрунтовних досліджень, які були б присвячені піднятій проблематиці, а більшість наукових напрацювань стосується окремих фрагментів проведення досліджуваних аспектів, щодо яких автор має власну позицію, у результаті чого й дотепер не вироблено концептуальної моделі процесуального механізму діяльності органів досудового розслідування в справах про адміністративні правопорушення.

Ключові слова: стан, дослідження, адміністративні правопорушення, Національна поліція, органи досудового розслідування, наукові праці.

The article analyses the state of research of the problems of the pre-trial investigation bodies of the National Police of Ukraine in cases of administrative offenses by summarizing and systematizing the results of scientific publications, dissertations and monographic works of Ukraine.

It is highlighted that there are no integrated studies of the administrative and legal status of the pre-trial investigation bodies of the National Police of Ukraine in today's legal science, in particular, the system of the pre-trial investigation bodies of Ukraine, the place and features of investigative units, investigation units of the National Police of Ukraine, the legal basis of their activities require a detailed study, essence, structure, administrative and legal methods and forms of their activity.

However, it is noted that separate, tangential to the studied topic research was carried out, and therefore we propose to divide the entire array of scientific developments into several groups: administrative-legal status and its constituent elements; administrative and legal basis of activity; problems in cases of administrative offenses, application of legal qualifications of the National Police of Ukraine in general and, in separate studies, pre-trial investigation bodies, investigator, inquirer, in particular.

Attention is focused on the inadequacy of scientific developments on this issue, the imperfection of legal regulation of the activities of pretrial investigation bodies. And on the basis of which it was concluded that currently in domestic science there are no comprehensive thorough studies that would be devoted to the raised issues, and most of the scientific work concerns individual fragments of the researched aspects, regarding which the author has his own position, as a result of which no conceptual models of the procedural mechanism of pre-trial investigation bodies in cases of administrative offenses.

Key words: state, research, administrative offenses, National Police, pretrial investigation bodies, scientific works.

Актуальність теми. Різноманітність протиправних, шкідливих, незаконних дій – деліктних посягань та недосконалість повноважень органів досудового розслідування Національної поліції України, в частині розгляду кримінальних проваджень, де виявленні склади адміністративних правопорушень, зумовлюють потребу розширення системи та компетенції суб'єктів уповноважених розглядати та вирішувати справи про адміністративні правопорушення. Така ситуація демонструє необхідність наукового осмислення, дослідження та свіжих поглядів щодо сучасного стану правового регулювання діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення.

Мета статті – аналіз стану дослідження проблем діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення.

Виклад основного матеріалу. За допомогою органів досудового розслідування, держава гарантує своїм громадянам та іншим особам забезпечення їх прав та свобод.

Статтею 38 КУпАП визначено, що у випадку закриття кримінального провадження та за наявності в діях особи

ознак адміністративного правопорушення, адміністративне стягнення може бути накладено, не пізніше як через три місяці з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження [1]. Водночас, законодавець не прописав завдання, функції, права, обов'язки та відповідальність органів досудового розслідування у випадках застосування, безпосередньо, норм адміністративного права та адміністративного процесу. Тобто, питання кола визначених для цього службових осіб, їх обов'язків, взаємодії між підрозділами, чітке розподілення і закріплення за ними їх функцій, тощо, як суб'єктів кримінального чи адміністративного провадження залишається відкритим, в чому вбачається нами суттєва законодавча прогалина.

Поряд із цим, ст. 222 КУпАП покладає обов'язок на органи Національної поліції від імені органів Національної поліції розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення. А саме, це право покладається на працівників органів і підрозділів Національної поліції, які мають спеціальні звання, відповідно до покладених на них повноважень [1].

Дійсність сучасних викликів для України та напрямки розвитку суспільства визначають важливість забезпе-

чення конституційного права особи на правову допомогу й дієвості принципу невідворотності покарання за вчинене кримінальне чи адміністративне правопорушення. Це мотивує розробляти ефективні способи їх реалізації. Загалом, в Україні накопичено досить значний масив наукових досліджень з питань проблематики діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України. У свою чергу, абсолютна більшість досліджень в цій сфері присвячена їх діяльності саме в розрізі кримінального та кримінально-процесуального права.

Таким чином, діяльність органів досудового розслідування Національної поліції України в справах про адміністративні правопорушення предметом безпосередньої наукової уваги не була, однак окремі, дотичні до досліджуваної нами теми дослідження здійснювались.

Після проведеного аналізу низки праць монографічного, дисертаційного рівня, наукових статей, повідомлень, навчальних підручників й матеріалів, було встановлено, що вченими – адміністративістами розглядалися питання щодо: адміністративно-правового статусу та його складових елементів; адміністративно-правових засад діяльності, проблем в справах про адміністративні правопорушення, застосування юридичної кваліфікації органів Національної поліції України, – загалом та, в окремих дослідженнях, органів досудового розслідування, слідчого, дізнавача, зокрема.

Увесь масив наукових напрацювань доцільно розподілити на декілька груп. Першу групу наукових досліджень складають праці вчених, які висвітлювали тематику адміністративно-правового статусу органів Національної поліції України. Зокрема, О. Баграченко у своїй дисертаційній праці констатував, що адміністративно-правовий статус органів Національної поліції України призначений для ідентифікації цього органу державної влади як суб'єкта конкретних правовідносин у визначений проміжок часу з конкретним суб'єктом [2, с. 40].

Дисертація О. Падалка на тему: «Адміністративно-правовий статус Національної поліції України» (2016 р.), містить також важливі для нашого дослідження висновки. Автор зазначає, що адміністративно-правовий статус Національної поліції це складна система, внутрішня форма організації якої визначається низкою юридично значущих ознак і властивостей, кожна з яких характеризує певний аспект даного органу влади, і які у своїй єдності визначають його юридичне становище в суспільстві і державі як суб'єкта відповідних правовідносин. До ключових елементів правового статусу Національної поліції автором віднесено: принципи, повноваження (які є правообов'язками, тобто охоплюють права та обов'язки відповідної функціональної спрямованості), гарантії та відповідальність [3].

Доповнюючу тезу сформульовано дослідником у своїй статті «Заходи забезпечення реалізації адміністративно-правового статусу Національної поліції України» де автор звертає увагу, що для того, аби Національна поліція ефективно виконувала свої завдання та функції, здійснювала належним чином надані їй владні повноваження, недостатньо лише прописати їх у нормативно-правовому акті, необхідно забезпечити реалізацію даним органом влади свого правового становища – відповідні забезпечувальні механізми, головним завданням яких є гарантування стабільної та ефективної роботи шляхом повноцінного задоволення їх потреб [4].

Крім цього, важливу аргументацію було наведено у низці інших наукових публікацій. Приміром, Д. Ластович у своїй статті «Поняття адміністративно-правового статусу поліції як суб'єкта надання поліцейських послуг» пропонує розглядати правовий статус Національної поліції як визначене нормами адміністративного права юридичне становище даного органу влади у механізмі держави та системі суспільних відносин і наголошує, що сутнісний

зміст правового статусу Національної поліції проявляється у цілях, завданнях та принципах діяльності цього органу, у тих можливостях, якими він користується, реалізуючи своє функціональне призначення, та обов'язках, які на нього покладуються [5, с. 71].

М. Кочеров у своїй науковій статті «Поняття адміністративно-правового статусу Національної поліції України як суб'єкта забезпечення реформ» [6, с. 295] розглядає адміністративно-правовий статус органів Національної поліції України як загальнотеоретичну категорію, яка характеризує певне становище цього правоохоронного органу в державі та обумовлена сферою суспільних відносин, пов'язаною з охороною і захистом прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, інтересів держави, встановленого громадського порядку управління, профілактики та попередження правопорушень тощо.

В. Безега у статті «Характеристика адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта сектору безпеки і оборони» зазначає сутність адміністративно-правового статусу Національної поліції саме в контексті її функціонування як суб'єкта сектору безпеки і оборони. Автор пропонує, під адміністративно-правовим статусом Національної поліції як суб'єкта сектору безпеки і оборони розуміти врегульоване адміністративно-правовими нормами юридичне становище Національної поліції в системі органів забезпечення національної безпеки, яке визначається її соціальним призначенням, межами та основними векторами діяльності, а також відповідними повноваженнями, якими вона користується в процесі охорони правопорядку, забезпечення прав та свобод громадян і безпеки в суспільстві. Ним також зазначено, що структура адміністративно-правового статусу державного органу – це внутрішня будова та чіткий порядок розташування відповідних його елементів, які забезпечують збереження основних властивостей у разі різних внутрішніх і зовнішніх змін. Автором визначено, що адміністративно-правовий статус Національної поліції складається з таких елементів: 1) компетенція та повноваження (права та обов'язки); 2) завдання, функції та принципи діяльності; 3) відповідальність, правові та соціальні гарантії діяльності [7].

А. Танько у науковій статті «Адміністративно-правовий статус органів Національної поліції України як суб'єкта реалізації державної політики у сфері забезпечення прав і свобод людини» розглянув феномен адміністративно-правового статусу органів Національної поліції як суб'єкта реалізації державної політики України у сфері забезпечення прав і свобод людини, що становлять орієнтир для розгортання демократичних процесів в українському суспільстві. Також, ним зазначалося, що адміністративно-правовий статус Національної поліції України – це сукупність закарбованих у законодавстві держави характеристик і повноважень цього органу, комплекс складників його діяльності [8].

Слід зазначити, що питання, пов'язані з адміністративно-правовим статусом у різних сферах правовідносин розв'язували також відомі правники. Серед них, до прикладу В. Авер'янов, С. Алексєєв, Д. Бахрах, Ю. Битяк, М. Вітрук, В. Галуцько, А. Каткова, О. Кіпер, І. Коліушко, В. Колпаков, Т. Корчева, Б. Лазарєв, Д. Мулявка, Н. Нижник, К. Петрухін, В. Погорілко, В. Тацій, В. Тимошук, О. Шевченко, Р. Яковлев, О. Янчук, О. Ярмиш та інші науковці.

Також варто звернути увагу на навчальний посібник «Адміністративна діяльність Національної поліції», в якому розглянуто теоретико-правові основи адміністративної діяльності Національної поліції; визначено мету, завдання, форми та методи адміністративної діяльності Національної поліції; з'ясовано адміністративно-правовий статус поліцейських; виокремлено специфіку адміністративно-правової діяльності підрозділів Національної поліції в найбільш професійно орієнтованих сферах їх правозастосовної діяльності. Крім того, приділено

увагу питанням основних положень Закону України «Про Національну поліцію» та нормативно-правових актів, що визначають адміністративно-правовий статус Національної поліції [9].

Проте, незважаючи на значні наукові здобутки, адміністративно-правовий статус органів Національної поліції України, потребує подальшого дослідження та вдосконалення з урахуванням законодавчих та оптимізаційних змін.

Другу групу досліджень складають праці вчених та науковців, які висвітлювали тематику адміністративно-правових засад та адміністративно-правового статусу органів досудового розслідування Національної поліції України.

Наприклад, М. Калатур у своєму дисертаційному дослідженні на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук «Адміністративно-правові засади організації та функціонування слідчих підрозділів правоохоронних органів» розкрив специфіку адміністративно-правового статусу слідчого підрозділу як структурної ланки державного правоохоронного органу, що полягає у специфічних цільовому призначенні, меті, порядку утворення окремих підрозділів і взаємодії з іншими уповноваженими суб'єктами, складом персоналу та порядком заміщення ними посад, формах і методах здійснення організаційно-управлінських повноважень. Також ним визначено підходи до наукової класифікації засад діяльності слідчих підрозділів правоохоронних органів держави, які розподілено на традиційні (субординація, координація, підвідомчість, підпорядкованість, підконтрольність, підзвітність) та інноваційні (самостійність, ефективність, відкритість, прозорість, гендерна рівність тощо) [10].

Питання адміністративно-правового статусу органів досудового розслідування Національної поліції України, їх методів та форм діяльності, юридичної відповідальності тощо, які є важливі для нашої наукової розробки знайшли своє відображення у дисертаційній роботі «Адміністративно-правовий статус органів досудового розслідування Національної поліції України» авторки А. Нікуліної [11]. У дисертації встановлено сутність поняття адміністративно-правового статусу органів досудового розслідування Національної поліції України як комплексної категорії з чіткою структурою, яка регулює їх взаємовідносини між собою та іншими суб'єктами правоохоронної системи, встановлюючи місце кожного з них, принципи та характер взаємодії між ними шляхом законодавчого визначення й регулювання сукупності кореспондуючих прав та обов'язків, компетенцій і юридичної відповідальності, гарантій їх реалізації. Авторка здійснила аналіз структурних елементів адміністративно-правового статусу працівників органів досудового розслідування Національної поліції України та виділила такі: 1) повноваження органів досудового розслідування Національної поліції, що закріплені законодавчими актами та відповідають установленню цілям, покладеним на них функціям та завданням у відповідній сфері правовідносин; 2) законодавчо визначених сфер та об'єктів впливу як предметів компетенції; 3) професійних знань, інформації, якими органи досудового розслідування поліції володіють; 4) вимог, які висуваються до майбутнього спеціаліста органів досудового розслідування Національної поліції України [11].

О. Гусар у своїй науковій статті пропонує ґрунтовний підхід, згідно з яким загалом адміністративно-правовий статус – це системна сукупність адміністративно-правових властивостей суб'єкта права. До таких властивостей автор зараховує детерміновані нормами адміністративного права: 1) компетенцію суб'єкта; 2) порядок його утворення й набрання юридичних ознак; 3) назву; 4) місце дислокації; 5) структуру; 6) цілі функціонування; 7) відповідальність [12].

Третю групу наукових досліджень складають праці науковців, які висвітлювали тематику адміністративно-правового статусу слідчого (дознавача).

Аналізуючи практичну складову діяльності службових осіб, органів досудового розслідування Національної поліції слід зазначити, що на них для реалізації конституційних засад покладені специфічні завдання й надано широке коло повноважень. Та усвідомлення ними свого процесуального положення, освіченість в покладених обов'язках, зазвичай в повсякденній діяльності, має місце у більшості випадків, лише в рамках кримінально-процесуальної діяльності. Тому, заслуговують на особливу увагу методичні рекомендації авторського колективу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ [13] «Повноваження та обов'язки слідчого під час застосування інституту адміністративної відповідальності у ході досудового розслідування кримінальних проваджень, у тому числі у разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення». Авторами розкрито загальну характеристику повноважень та обов'язків слідчого в разі виявлення ознак адміністративного правопорушення; системно досліджено найбільш поширені суміжні склади адміністративних і кримінальних правопорушень, особливості їх кваліфікації; проаналізовано повноваження слідчих у разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення; розглянуто особливості кваліфікації та процесуальний порядок діяльності слідчих органів Національної поліції у разі виявлення ознак правопорушень, передбачених частиною четвертою статті 184, статтями 185-4 та 185-11 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Вказане наукове напрацювання, по суті, є єдиною роботою, яка містить консолідовані результати дослідження адміністративних правовідносин за участі органів досудового розслідування Національної поліції, а саме слідчих та дізнавачів. Та у ньому авторами лише на загальному рівні розкритий предмет дослідження.

Так як органи досудового розслідування Національної поліції України є суб'єктами застосування юридичної кваліфікації, що тісно пов'язана із застосуванням права і є необхідною передумовою вирішення будь-якої юридичної справи, то чимало наукових робіт присвячені дослідженню також і зазначеного питання. Віднесемо цю категорію праць до четвертої групи стану досліджень.

О. Остапенко у статті «Кваліфікація адміністративних правопорушень» вказує, що передумовою кваліфікації адміністративного delікту є попередня діяльність уповноважених на те органів щодо кваліфікації з установлення і оцінки фактичних обставин вчинення delікту, що мають юридичну значущість, а також пошук відповідної адміністративно-правової норми, з'ясування її змісту [14, с. 73].

В. Колпаков у своїй науковій статті такими передумовами вважає: 1) всебічне, повне та об'єктивне встановлення всіх фактичних обставин справи: з'ясовується, чи мала місце протиправна дія, у вчиненні якої обвинувачується особа; встановлюється наявність у діях порушника складу delікту і відповідність його адміністративно-правовій нормі, що передбачає відповідальність за вчинені протиправні дії; з'ясовуються мотиви вчинення протиправних дій та винність особи, а також обставини, що впливають на характер і ступінь адміністративної відповідальності; вивчаються дані, що характеризують особистість порушника, характер і розмір заподіяної шкоди; 2) точне і достовірне встановлення юридичного значення всіх фактичних обставин вчинених протиправних дій і особи порушника; 3) правильний вибір норми, з'ясування її змісту і значення [15, с. 8-10].

Крім цього, науковому осмисленню піддавалися склади окремих видів адміністративних правопорушень, вивчалися загальні засади застосування адміністративної відповідальності, зокрема питання, пов'язані зі змістом самого поняття «адміністративне правопорушення», а також компетентності суб'єктів застосування адміністративних стягнень тощо.

Незважаючи на таку прискіпливу увагу до питань адміністративних правопорушень та відповідальності за їх вчинення з боку науковців, значний за обсягом пласт питань процесу притягнення осіб до адміністративної відповідальності залишається малодослідженим, якщо не сказати більше – невивченим, що породжує існування прогалин законодавчого врегулювання правовідносин, пов'язаних із притягненням особи до адміністративної відповідальності, збору доказів винуватості чи невинуватості у вчиненні адміністративного правопорушення [16].

Свої наукові розробки і праці питанням застосування адміністративної відповідальності присвятили В. Авер'янов, О. Андрійко, Д. Бахрах, І. Галаган, І. Голошніченко, С. Гончарук, Є. Додін, А. Комзюк, Є. Курінний, М. Тищенко, В. Шамрай, В. Шкарупа, що є вагомим внеском цих дослідників у розвиток як теоретичної, так і практичної вітчизняної юриспруденції.

Жодним чином не применшуючи значимості наукового доробку вітчизняних та зарубіжних науковців у галузі адміністративного, адміністративно-деліктного права, значні за обсягом питання з приводу застосування адміністративної відповідальності та адміністративного примусу, а відтак і адміністративних стягнень залишаються такими, що породжують перед дослідниками та суб'єктами правозастосування багато питань, на які відсутні не лише однозначні, а й взагалі будь-які відповіді. Як наслідок, правоохоронцям не лише інколи, а іноді занадто часто доводиться на своєму правничому шляху розв'язувати (на власний розсуд, керуючись загальнонауковими, загальноправовими, спеціальними юридичними принципами, а подеколи й просто власним глуздом, який, до речі, у кожної особи по-своєму сприй-

має дійсність) юридичні казуси, пов'язані з притягненням осіб до адміністративної відповідальності, застосуванням такої відповідальності до особи, вжиттям засобів державного примусу, що виявляються у тому чи іншому виді адміністративних стягнень. Одним з таких питань є питання процедури притягнення до адміністративної відповідальності, обумовленої виключенням у діянні особи складу кримінального правопорушення, що за своїм характером тягне за собою відповідно до закону кримінальну відповідальність. Однак розв'язання вказаної задачі не знайшло свого логічного механізму. Свідченням цього є чинне українське законодавство.

Висновки. Питанням правового регулювання визначення суб'єктів підвідомчості розгляду справ про адміністративні правопорушення в цілому приділяли увагу науковці. Після проведеного аналізу, нами було встановлено та виділені типи досліджень, що здійснювалися вченими – адміністративістами: адміністративно-правового статусу та його складових елементів; адміністративно-правових засад діяльності, проблем в справах про адміністративні правопорушення, застосування юридичної кваліфікації органів Національної поліції України, – загалом та, в окремих дослідженнях, органів досудового розслідування, слідчого, дізнавача, зокрема.

Однак упродовж останніх років питання комплексного дослідження діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України у провадженнях в справах про адміністративні правопорушення не знайшли свого відображення в наукових працях, тобто спеціально не досліджувалися, хоча це має не тільки теоретико-прикладний характер, а й практичне значення, що і є перспективним напрямом розвитку науки адміністративного права.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07 груд. 1984 р. № 8073-Х. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
2. Батраченко О. В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки та порядку: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Суми, 2017. 218 с.
3. Падалка О. А. Адміністративно-правовий статус Національної поліції України : дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2016. 207 с.
4. Адміністративне право України. Плани практичних занять для студентів юридичного факультету. Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. 2022. URL: <http://www.nvppp.in.ua/vip/2017/3/28.pdf>
5. Ластович Д. М. Поняття адміністративно-правового статусу поліції як суб'єкта надання поліцейських послуг. *Наше право*. 2015. № 6. С. 71–75.
6. Кочеров М. В. Поняття адміністративно-правового статусу Національної поліції України як суб'єкта забезпечення реформ. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2019. Вип. 3. С. 294–296.
7. Безега В. В. Характеристика адміністративно-правового статусу Національної поліції як суб'єкта сектору безпеки і оборони. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. URL: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.3.20>
8. Танько А.В. Адміністративно-правовий статус органів Національної поліції України як суб'єкта реалізації державної політики у сфері забезпечення прав і свобод людини. *Право і безпека*. 2020. № 1(76) URL: https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9295/Administrativno%20pravoviy%20status%20orhaniv%20Natsionalnoi_Tanko_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
9. Адміністративна діяльність Національної поліції : навч. посібник / Кол. авт. ; кер. авт. кол. к.ю.н., засл. юрист України В.А. Глуховеря. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 248 с.
10. Калатур М.В. Адміністративно-правові засади організації та функціонування слідчих підрозділів правоохоронних органів : дис. докт. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 432 с. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/14334/1/dysertatsiya_Kalatur.pdf
11. Нікуліна А. Г. Адміністративно-правовий статус органів досудового розслідування Національної поліції України: дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Суми, 2017. 241 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/59116/1/diss_Nikulina.pdf
12. Гусар О. Адміністративно-правовий статус персоналу державного управління. *Адміністративне право і процес*. 2013. № 2 (4). С. 116–123. URL: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/5_2020/12.pdf
13. Повноваження та обов'язки слідчого під час застосування інституту адміністративної відповідальності у ході досудового розслідування кримінальних проваджень, у тому числі у разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення. Методичні рекомендації: Бабанін С. В., Голобородько Д. В., Захарко А. В., Миронюк Р. В., Соколова О. Ю., Черняк Н. П. Дніпро: ДДУВС, 2018. 34 с.
14. Остапенко О.І. Кваліфікація адміністративних правопорушень : навчальний посібник. Л. : Львівський інститут внутрішніх справ, 2000. 173 с.
15. Колпаков В. К., Кузьменко О. В. Адміністративні правопорушення в системі корупційних деліктів. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2002. № 5. С. 7–15.
16. Р. В. Дмитрик. Адміністративно-правовий статус поліцейського в Україні: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ. 2021. 204 с. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/19028/1/dysertatsiya_Dmytryk.pdf